

**Luonnonsuojelulain 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lajien, niiden osien, johdannaisten ja munien hallussapitoa, kuljettamista, maastavientiä ja maahan-
tuontia**

Hakija

Turun kaupunginmuseo / Sonja Hagelstam & Siiri Jaakkola

Asia

Lupahakemus rauhoitettujen lajien, niiden osien, johdannaisten ja munien hallussapitoon, kuljettamiseen, maastavientiin ja maahantuontiin osana Turun kaupunginmuseon toimintaa Turussa, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Turun kaupunginmuseon luonnontieteellinen kokoelma kattaa yhteensä noin 23 000 näytettä. Kokoelma on karttunut Biologisen museon avaamisesta eli vuodesta 1907 alkaen. Valtaosa rauhoitettujen eliölajien näytteistä on vanhoja opetusnäytteitä 1900-luvun alusta tai jopa 1800-luvulta. Kokoelman pääasiallinen tarkoitus on näyttely- ja opetustoiminnassa, mutta sitä käytetään myös tieteelliseen tutkimukseen. Kokoelmaa esitellään yleisölle ensisijaisesti Biologisen museon perusnäyttelyssä (ns. ydinkokoelma) ja vaihtuvissa näyttelyissä sekä muussa yleisötoiminnassa, ja pienissä määrin myös Turun kaupunginmuseon muissa toimipaikoissa vastaavassa toiminnassa. Kokoelmasta vastaa Kokoelmat-vastuualueen intendentti ja sen ylläpidosta yleisötyön amanuenssi. Kokoelmaa ei kartuteta aktiivisesti.

Turun kaupunginmuseo hakee lupaa rauhoitettujen eliölajien kuolleiden yksilöiden, niiden osien ja johdannaisten haltuunottoon ja hallussapitoon Turun kaupunginmuseon luonnontieteellisessä kokoelmassa sekä em. näytteiden lähettämiseen ja kuljettamiseen Suomessa ja kansainvälisesti oheisten selvitysten mukaisesti. Hakemus koskee myös luontodirektiivin liitteen IV(a) ja lintudirektiivin 1 artiklan tarkoittamia eliölajeja. Lupaa haetaan tutkimus- ja opetustarkoituksiin, mukaan lukien näyttelytoiminta. Pysyväisluonteisen toiminnan vuoksi lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevana.

a) Haltuunotto ja hallussapito

Hakemuksen mukainen haltuunotto ja hallussapito koskevat eri tahojen lahjoittamien kokoelmien ja kuolleena löydettyjen eliöiden haltuunottoa, mukaan lukien eliöiden osat, johdannaiset ja kehitysasteet, kuten hylätyt linnunpesät sekä linnunmuna- ja pesäkoelmat. Haltuunotto koskee sekä itse löydettyjä että muiden toimittamia kuolleena löydettyjä eliöitä.

Haltuunoton ja hallussapidon perusteena on kokoelman ylläpito sekä kokoelman avulla tapahtuva tutkimus-, opetus- ja näyttelytoiminta. Haltuun otettuja kuolleena löydettyjä eläimiä käytetään pääasiallisesti tilanteissa, joissa ydinkokoelman huonokuntoisia tai tuhoutuneita täytettyjä yksilöitä korvataan uusilla yksilöillä. Hakemus koskee myös hallussa olevien kuolleiden yksilöiden tai niiden osien ja johdannaisten luovuttamista eteenpäin tutkimus- tai opetustarkoituksiin muille museoille, tutkimuslaitoksille tai yksittäisille tutkijoille, joilla on lupa ko. lajin haltuunottoon ja hallussapitoon.

Hakemuksen mukaisten näytteiden pääasiallisena hallussapitopaikkana toimii Turun kaupunginmuseon näyttely- ja säilytystilat. Hakemus koskee myös väliaikaisia

hallussapitolupia sellaisissa tilanteissa, joissa näytteet tilapäisesti ja määräajaksi sijoitetaan tai lainataan toisen tahon käyttöön erillisen sopimuksen mukaan esimerkiksi ulkoistettuja kokoelmanhoitotöitä, konservointia tai tutkimus-, opetus- tai näyttelytarkoitusta varten. Tällaisissa tapauksissa näytteiden hallintaoikeus säilyy Turun kaupunginmuseolla ja näyte palautuu pääasialliseen hallussapitopaikkaan sopimuksen mukaan.

Turun kaupunginmuseossa näytelainan myöntämisen arvioi aina tapauskohtaisesti luonnontieteellisen kokoelman vastuuhenkilö, ja lainan edellytyksenä on varteenotettavan tutkimus- tai näyttelysuunnitelman esittäminen. Etukäteen tehtävässä lainasopimuksessa määritetään laina-aika, joka vaihtelee pääsääntöisesti kuukaudesta vuoteen. Lainaustoiminta on pienimuotoista, ja vuosittain se koskee pääsääntöisesti alle viittä lainaa. Näytemäärät vaihtelevat 1–100 näytteen välillä, joista vain osa on rauhoitettujen eliölajien yksilöitä, niiden osia tai johdannaisia.

b) Kuljetus, maastavienti ja maahantuonti

Hakemuksen mukainen lähettäminen, kuljetus, maastavienti ja maahantuonti koskee rauhoitettujen eliölajien kuolleita yksilöitä, niiden osia ja johdannaisia, sis. linnunmunat ja hylätyt pesät. Lupaa haetaan em. näytteiden lähettämiseen ja kuljettamiseen Turun kaupunginmuseon ulkopuolisille tahoille Suomessa ja Suomen rajojen yli.

Lähettämisen, kuljetuksen ja rajanylityksen perusteena on kokoelman ylläpito sekä kokoelman avulla tapahtuva tutkimus-, opetus- ja näyttelytoiminta. Lähettäminen, kuljetus ja rajanylitys koskevat tilanteita, joissa näytteitä lainataan tai saadaan lahjoituksena ulkopuoliselta taholta, tai näytteitä lainataan tai annetaan ulkopuoliselle taholle em. tarkoituksiin. Tällaisia ulkopuolisia tahoja ovat mm. muut museot ja tutkimuslaitokset, jotka keräävät ja käyttävät näytteitä tutkimus- ja opetustarkoituksiin. Hakemus koskee myös em. näytteiden lähettämistä ja kuljettamista museon ulkopuolisille konservaattoreille teknisesti valmistettavaksi tai huollettavaksi.

Hakemuksen liitteenä on toimitettu lista hakemushetkellä museon hallussa olevista rauhoitettujen lajien näytteistä. Rauhoitettuja nisäkkäitä ja niiden pesiä on 42, rauhoitettuja lintuja, niiden munia tai pesiä on yhteensä 993, matelijoita 5 ja selkärangattomia 1.

Määräykset, joita hakemus koskee

Luonnonsuojelulain (9/2023) 68 §:n ja 69 §:n mukaan Suomessa luonnonvaraisina esiintyvät nisäkkäät, linnut, matelijat ja sammakkoeläimet ovat metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riista- ja rauhoittamattomia lajeja lukuun ottamatta rauhoitettuja. Luonnonsuojelulain 1066/2023 liitteissä 1–5 on lueteltu muihin eliöryhmiin kuuluvan rauhoitetut eläimet.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien, johdannaisten ja munien hallussapito ja kuljetus on kielletty. Luonnonsuojelulain 88 § kieltää rauhoitettuihin lajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen maastaviennin ja maahantuonnin.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen. Lintujen osalta lintudirektiivin 9 artiklan mukaan ja luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien osalta luontodirektiivin artiklan 16 mukaan poikkeukselle ei saa olla muuta tyydyttävää ratkaisua.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan rauhoitettujen lajien, niiden osien, johdannaisten ja munien hallussapitoon sekä em. näyttöiden lähettämiseen ja kuljettamiseen sekä Suomessa että kansainvälisesti museon ulkopuolisille tahoille seuraavin ehdoin:

- 1 Lupa on voimassa toistaiseksi Turun kaupunginmuseon tiloissa.
- 2 Tällä luvalla hallussapidettäviä näytteitä ei saa luovuttaa, vaihtaa tai myydä eteenpäin.
- 3 Tällä luvalla hallussapidettäviä näytteitä saa lupaehdon 2 estämättä toimittaa museon ulkopuolisille konservojille tai muille tahoille. Näytettä konservoivalla konservaatторilla tai muulla ulkopuolisella taholla on lupa hallussapitää väliaikaisesti Turun kaupunginmuseon näytettä/näytteitä. Näytteet on toimitettava takaisin Turun kaupunginmuseolle. Lupa myönnetään myös rauhoitetun eläin- tai kasvilajin yksilön, sen osan tai johdannaisen maahantuontiin ja maastavientiin.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava saatavilla hallussapitopaikassa museolla sekä väliaikaisessa hallussapitopaikassa konservaatторilla tai muulla ulkopuolisella taholla ja esitettävä pyydettyäessä.
- 6 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 7 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaimoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3513/2025 varustettuna. Raportin tulee sisältää laji- ja lukumäärätiedot museolle päätyneistä uusista näytteistä. Lainaustoiminnasta ei edellytetä raportointia.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus-, suojelu- ja koulutustarkoitukseen. Turun kaupunginmuseon laajan luonnontieteellisen kokoelman ylläpito edistää tutkimusta, opetusta, ympäristökasvatusta, luonnontieteellistä näyttelytoimintaa sekä lajisuojelua. Näytteitä käytetään mm. Biologisen museon näyttelyssä. Muuta tyydyttävää ratkaisua kokoelmien ylläpitoon ei ole osoitettavissa.

Hakemuksessa kuvattu kokoelmien ylläpito ja huoltaminen ei vaaranna hallussapidon kohteena olevien lajien suotuisaa suojelutasoa, sillä näytteet ovat kuolleita, pääosin muista kokoelmista lahjoitettuja tai pitkään museon hallussa olleita vanhoja opetusnäytteitä.

Lupa myönnetään myös tilanteisiin, joissa edellä mainitut näytteet ovat Turun kaupunginmuseon hallinnassa, mutta väliaikaisesti ja erillisen sopimuksen mukaan toisen tahon hallussa. Tällaisia tahoja ovat mm. muut kotimaiset ja kansainväliset museot ja tutkimuslaitokset sekä yksittäiset tutkijat ja asiantuntijat, jotka tarvitsevat näytteitä tieteelliseen tutkimustyöhön, opetukseen tai ympäristökasvatukseen. Lisäksi näytteitä voidaan lähettää konservaatторeille huoltoa ja ylläpitoa varten.

Muuta huomioitavaa

Tämä lupa ei oikeuta eläinten tappamiseen kokoelmia varten eikä rauhoitettujen kasvien tai rauhoitettujen lintulajien munien tai pesien luonnosta keräämiseen.

Riista- ja rauhoittamattomien lajien osalta toimivalta kuuluu Suomen riistakeskukselle.

Tämä lupa ei oikeuta CITES-lajien, niiden osien, johdannaisten tai munien maastavientiin, maahantuontiin tai esittelyyn maksullisessa tilassa/tilaisuudessa. CITES-lajien maastavienti, maahantuonti ja näytteille asettaminen kaupallisessa tarkoituksessa vaatii Suomen ympäristökeskuksen myöntämän CITES-todistuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 87 §, 88 §, 89 §, 121 §

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023) liitteet 1–5

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10

Neuvoston direktiivi luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (92/43/ETY, luontodirektiivi), artikkelit 12 ja 16

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Hallussapidon tulee olla luvallista myös muutoksenhakuajan aikana. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja opetuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikönpäällikön sijainen Teija Jokinen.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Turku turun.kaupunki@turku.fi

SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry. (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3513/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3513/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 15.07.2025 12:59

Ratkaisija Jokinen Teija 15.07.2025 13:49

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.